

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2008/09:26

Stenografiska
uppteckningar
2008/09:26

Onsdagen den 18 mars

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför Europeiska rådets möte den 19 och 20 mars 2009

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet med riksdagens EU-nämnd öppnat.

Jag säger välkommen till nämndens ledamöter och övriga riksdagsledamöter i salen. Det här är som bekant ett öppet möte. Från vänster till höger har vi departementssekreterare Carolina Bjuggren från UD, statssekreterare Per Jansson från Finansdepartementet, EU-minister Cecilia Malmström, utrikesminister Carl Bildt, statsministern som bekant, finansminister Anders Borg, statssekreterare Urban Karlström och Sveriges EU-ambassadör Christian Danielsson. Med statsministern i spetsen ska vi samråda inför det toppmöte som inleds i morgon.

Jag säger också välkommen till er som följer detta på plats i rummet och på läktaren. Där sitter det estniska parlamentets EU-nämnd, som jag vill hälsa särskilt välkommen hit till Sveriges riksdag. Välkomna också ni som följer det här utanför huset, på storbild i riksdagens infocentrum, på webb-tv eller SVT 24.

Det här är alltså ett öppet möte med riksdagens EU-nämnd. Vi kommer att få information av och sedan samråda med regeringen inför toppmötet. EU-nämnden är det organ i Sveriges riksdag dit regeringen måste komma inför beslut i ministerrådet och möten i Europeiska rådet, det vill säga det organ där regeringen förankrar sin Europapolitik och sina beslut om positioner inför EU-möten.

I morgon och på fredag är det toppmöte. Statsministern ska snart inleda vårt samråd med att berätta hur regeringen planerar att agera på mötet.

Nämnden har redan berört många av de förslag som ligger på bordet nu, dels eftersom det är långa processer, dels eftersom vi tidigare har träffat både utrikesministern och EU-ministern. Vi har behandlat miljö- och energidelarna med berörda ministrar och statssekreterare och även behandlat finansfrågorna med finansministern tidigare. Det var ett extra toppmöte i frågan om den ekonomiska krisen den 1 mars, det vill säga ganska nyligen. Även då samrådde vi med statsministern. Information om dessa möten och om det som ligger framför oss finns på riksdagen.se.

Efter att statsministern har delgett oss vad som förväntas och vad regeringen prioriterar på mötet, får ledamöterna ställa frågor och samråda om detta. Det kommer säkert att refereras till så kallade slutsatser. För er som följer det här utifrån går dessa att hitta på riksdagen.se. Det är de dokument som stats- och regeringscheferna förväntas att först förhandla om och sedan anta. Vårt möte avslutas ungefär kl. 14.30 efter att nämnden tagit ställning till det som regeringen har framfört och redovisat.

Välkommen och varsågod, statsministern! Det är också upp till statsministern att eventuellt fördela ordet till kollegerna i regeringen.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Det ekonomiska läget i Europa är fortsatt bekymmersamt. Prognoserna för tillväxten i världsekonomin revideras nu kontinuerligt ned. Enbart nationella åtgärder är verkningslösa. Länderna måste samarbeta för att hitta effektiva lösningar. Det är därför givet att den pågående ekonomiska och finansiella krisen fortsatt står i centrum för våra diskussioner inom ramen för Europeiska rådet och det möte som äger rum på torsdag och fredag denna vecka.

På agendan står även energi- och klimatfrågan samt den europeiska grannskapspolitiken. Likaså väntas det tjeckiska ordförandeskapet informera om det informella mötet mellan EU:s stats- och regeringschefer och USA:s president Obama som äger rum i Prag den 5 april. Slutligen kommer Irlands premiärminister Cowen att kort redogöra för läget i debatten om Lissabonfördraget.

Fru ordförande! Vi befinner oss alltså i en global ekonomisk och finansiell kris som saknar motstycke i modern tid, och vi har med all sannolikhet inte nått botten på denna kris vars följder blir alltmer påtagliga. Det är därför viktigare än någonsin att agera gemensamt och samordnat för att främja en återhämtning av ekonomin, en återgång till hållbara offentliga finanser och ökad sysselsättning.

Det informella toppmötet den 1 mars, som ordföranden refererade till, bidrog enligt min uppfattning till att stärka enigheten inom EU och underströk vikten av att vidtagna åtgärder inte leder till försämrade konkurrensvillkor och protektionism. Vi enades om att den inre marknadens grundläggande principer och frihandeln måste upprätthållas även i svåra tider, men det är mycket som återstår att göra.

Att återupprätta förtroendet för banksektorn och att normalisera kreditflödena är av central betydelse för att stävja krisen. En del i det arbetet är att städa bland så kallade dåliga lån. Dessa åtgärder är viktiga men kräver gemensamma riktlinjer för att definiera och värdera osäkra tillgångar samt att de koordineras i förväg. Jag anser också att statliga stöd bör kopplas till nödvändiga rekonstruktioner av banker. Vi måste på allvar bygga upp ett långsiktigt stabilt och mer konkurrenskraftigt bank-system.

En annan del i den allvarliga situationen är svagheter i reglering och övervakning av finansmarknaderna. En rapport med rekommendationer om hur tillsynsstrukturen kan förbättras i Europa, den så kallade de Larosière-rapporten, har tagits fram. Rekommendationerna berör även förbättrad lagstiftning när det gäller så kallade hedgefonder och så kallade ratinginstitut. Jag tycker att det är uppenbart att tillsynsstrukturerna

måste förbättras, men det är väldigt viktigt att det finns en bred politisk förankring om ansatsen om vi ska kunna göra framsteg i denna komplicerade fråga. Eftersom tillsynsfrågan kommer att behandlas under det svenska ordförandeskapet ser jag det som en huvuduppgift att redan nu försöka skapa samsyn om den fortsatta hanteringen.

För att möta den ekonomiska nedgången för medlemsstaterna en expansiv finanspolitik med konsekvensen att budgetunderskotten nu ökar. Enligt kommissionens senaste prognos väntas 16 av EU:s medlemsstater år 2010 uppvisa budgetunderskott som överstiger 3 procent. Det innebär att tillväxt- och stabilitetspaktens regelverk inte respekteras, och det är naturligtvis allvarligt. Därför menar jag att medlemsstaterna måste komma överens om en koordinerad strategi för att komma till rätta med budgetunderskotten. Samtidigt måste hänsyn tas till skillnader i medlemsstaternas olika förutsättningar. Även i denna exceptionella ekonomiska nedgång måste vi säkerställa att de offentliga finanserna är hållbara och att reglerna för stabilitets- och tillväxtpakten respekteras. Det är också något som jag kommer att framföra på mötet.

I slutsatsutkastet konstateras att Lissabonstrategin förblir ett effektivt ramverk för att främja hållbar tillväxt och sysselsättning. Jag skulle gärna se att texten bättre återspeglade en avsikt att påskynda arbetet genom att under hösten inleda diskussionen om Lissabonstrategins framtida utformning inför vårtoppmötet 2010.

Vi är beredda att under det svenska ordförandeskapet inleda arbetet med en förnyad strategi, en strategi som bidrar till en trovärdig och långsiktigt hållbar återhämtning, som också innebär övergång till en miljöeffektiv, öppen ekonomi med full sysselsättning och ökad välfärd.

Kort sagt handlar det för medlemsstaterna om att säkerställa att de kortsiktiga interventionerna inte står i konflikt med de långsiktiga målen och att de åtgärder vi väljer är väl övervägda och har kraftfulla effekter. Direkt jobbskapande åtgärder och arbetsmarknadspolitik är att föredra framför breda efterfrågestimulerande åtgärder med indirekta jobbeffekter. Det är något som jag som inkommande EU-ordförande kommer att framföra när jag samråder med arbetsmarknadens parter på europeisk nivå på torsdag strax före toppmötet.

Fru ordförande! Vid mötet kommer vi att förbereda en gemensam EU-ståndpunkt inför G 20-mötet den 2 april i London. I den globala kris som vi befinner oss i är det nödvändigt med globala lösningar.

För det första måste diskussionen om den internationella, finansiella arkitekturen föras på ett öppet och strukturerat sätt. I den globala ekonomiska krisen spelar denna en mycket viktig roll, inte minst när tillgången på kapital från den privata kapitalmarknaden sinar. En fråga som är föremål för diskussion är behovet av mer resurser till institutionerna. Jag anser att institutionerna bör ha tillräckliga resurser för att fullfölja sina uppgifter, men resurstillskott bör bedömas från institution till institution.

För det andra välkomnar jag förslaget om ett gemensamt ramverk för motåtgärder när det gäller så kallade skatteparadis. Men det är min bestämda åsikt att varje land måste ha frihet att självt bestämma vilka åtgärder som ska vidtas och mot vilka skatteparadis åtgärder ska riktas.

Fru ordförande! Europeiska rådet förväntas vidare godkänna initiativen i den andra strategiska energiöversynen. Dessa rör infrastruktur, solidaritetsmekanismer, externa relationer, energieffektivisering och så

kallad diversifiering av energikällor. Fokus i diskussionen väntas ligga på energiförsörjningsfrågor, bland annat mot bakgrund av gaskrisen mellan Ryssland och Ukraina och dess effekter för många av EU:s medlemsländer.

Regeringen har genomgående drivit att EU:s långsiktiga ambition måste vara att minska sitt beroende av externa fossila energikällor och i stället utveckla inhemsk förnybar energi samt öka energieffektiviteten. Jag avser att verka för att balansen mellan dessa åtgärder ska bibehållas.

Fru ordförande! Under vårt svenska ordförandeskap kommer klimatfrågan att stå i fokus. Det är då världens länder ska träffas i Köpenhamn för slutfasen av förhandlingarna om ett nytt internationellt klimatavtal efter Kyoto. Det är angeläget att vi redan nu tar ett ytterligare steg på vägen mot en enad EU-position inför Köpenhamn. EU måste fortsätta att ta på sig en ledande roll i förhandlingarna och sända ett positivt och konstruktivt budskap till övriga parter. I rådande krisläge är det angeläget att EU bekräftar sitt åtagande att minska utsläppen med 30 procent, förutsatt att andra länder gör jämförbara åtaganden.

Frågan om finansiering av åtgärder för att såväl motverka klimatförändringar som anpassning till de effekter av klimatförändringarna som redan är kännbara, inte minst i de fattigaste länderna, blir avgörande för att uppnå resultat i Köpenhamn. Det kommer att bli viktigt att slå fast att EU är berett att bidra med sin rättmätiga del, att privat finansiering är den huvudsakliga källan för klimatinvesteringar och att utvecklingsländerna måste få stöd för anpassningsåtgärder. På denna punkt kommer jag att vara mycket tydlig på toppmötet.

Fru ordförande! Europeiska rådet kommer också att behandla det östliga partnerskapet samt Unionen för Medelhavet. Sverige och Polen tog, som bekant, under våren 2008 ett initiativ till att tillskapa ett östligt partnerskap för att stärka och fördjupa EU:s relationer till de sex östra grannländerna. Europeiska rådet väntas anta en deklaration som ställer sig bakom initiativet.

Den 7 maj hålls ett toppmöte i Prag med partnerländerna för att lansera partnerskapet. Det är mycket tillfredsställande att se hur ett svensk-polskt initiativ som detta leder till ny politik på områden som är av central betydelse för Sverige.

Utvecklingen i Unionen för Medelhavet och den nuvarande situationen, där arbetet ligger nere på grund av krisen i Gaza, tas också upp. Regeringen stöder att det viktiga samarbetet återupptas så snart som möjligt.

Slutligen kommer den irländske premiärministern Cowen att kort redogöra för hur den politiska situationen på Irland utvecklar sig och hur han bedömer möjligheten att uppnå ett godkännande av Lissabonfördraget senare i år. Detta är dock en fråga som kommer att behandlas mer ingående på toppmötet i juni. Finansministrarna å sin sida väntas diskutera förberedelserna av det förestående G 20-mötet, bland annat genom att följa upp resultatet av det möte mellan finansministrar och riksbankschefer som hölls i London den 14 mars. Utrikesministrarna kommer att diskutera läget i Afghanistan och Pakistan inför valet i Afghanistan den 20 augusti.

Fru ordförande! Jag förutser att toppmötet kommer att domineras av två frågor. Liksom tidigare väntas den ekonomiska och finansiella krisen och hur EU ska gå vidare i dess hantering att stå i fokus för toppmötet,

inte minst inför G 20-mötet i London. Dessutom väntas en mycket viktig diskussion föras om finansieringen av anpassningsåtgärder på klimatområdet. Omvärldens blickar kommer att vara riktade mot EU, och det är viktigt att toppmötet kan lämna tydliga besked.

Jag kommer vid detta toppmöte, liksom under det svenska ordförandeskapet nästa halvår, att tydligt driva positionen att åtgärder för att möta den ekonomiska krisen inte får ställas mot långsiktiga åtgärder för att möta klimatutmaningarna. Det är vårt ansvar att vidta kraftfulla åtgärder för att vända det nuvarande ekonomiska läget, men också att samtidigt förebygga en hotande global uppvärmning som skulle kunna få betydande konsekvenser för vår värld. Endast genom att fullt ut utnyttja EU och det internationella samarbetet kan vi lyckas möta båda dessa utmaningar.

Med detta sagt är jag redo att ta del av nämndens synpunkter och besvara dess frågor.

Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru ordförande! Vad kommer statsministern att säga och göra vid toppmötet för att få ett mer gemensamt agerande i EU i den ekonomiska krisen? Hur ser statsministern på Sveriges möjligheter att få till stånd en bättre samordning i krisrelaterade frågor under andra halvåret?

Hade det inte varit lämpligt att försöka få delta i G 20-mötet i ljuset av vårt kommande ordförandeskap? Det finns de som har uttryckt sin förvåning över att den svenska regeringen inte har försökt att ta sig in på G 20-mötet i början av april.

Nu har både Spanien och Nederländerna lyckats att klämma in sig. Men den svenska regeringen har uppenbarligen inte ansträngt sig i detta ärende. Hur förklarar statsministern det?

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Nästa frågeställare blir jag som moderat företrädare. Jag vill återkomma till det samordnade agerandet. Jag tänker ännu mer på jobben.

Ju närmare vi kommer ett svenskt ordförandeskap och ju djupare den ekonomiska krisen blir desto viktigare blir naturligtvis frågan om hur vi skapar både trygghet i omvälvande tider och så många nya jobb som möjligt.

Det är bra att det informella toppmötet häromveckan slog fast vikten av att ha ett öppet Europa. Det diskuterade vi alldeles nyligen med våra estniska vänner. Det är viktigt att ha ett stort, öppet Europa där öst och väst jobbar tillsammans, har gemensamma regler och inte har särlösningar där olika länder stänger om sig och krånglar till det. Detta är viktigt även inom tjänstesektorn.

Vi diskuterade också vikten av att ha en gemensam europeisk energimarknad. Jag skulle vilja be statsministern att kommentera hur en sådan bättre kan knyta ihop Europa och minska beroendet av både fossila bränslen och Ryssland och skapa nya jobb.

Anf. 5 STAFFAN DANIELSSON (c):

Det är verkligen ett späckat toppmöte. Jag vill haka på lite där Anna Kinberg Batra slutade med energimarknaden.

EU uttalar ständigt, och vi står bakom detta, den oerhörda vikten av att binda samman Europa med vägar, järnvägar, elkablar och gasledning- ar. I krisen lyfts nu ett antal energiprojekt fram även i vår närhet som ska förverkligas.

Jag vet att det varit en del motsättningar kring detta. Jag vet att Sve- rige stöder det hela. Det handlar om någon elkabel mellan Sverige och Danmark och gasledningar på några ställen.

I Sverige har vi en splittrad debatt där vi bejakar att man binder ihop Europa på de här områdena. Men vi har bestämda synpunkter på en och annan gasledning i vår närhet och en och annan elkabel i vår närhet.

Jag tycker att det vore bra om statsministern lite kunde utveckla hur Sverige ser på de förslag som nu har lagts fram och var han tror att det möjligen kan landa.

Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Jag svarar delvis på frågorna här. Finansministern ska redogöra för G 20-representationen.

Först gäller det möjligheterna för ett gemensamt agerande nu och också under det kommande svenska ordförandeskapet. Det är lite olika delar som vi försöker koordinera oss kring.

Det ena och kanske allra viktigaste är hur vi agerar mot finanskrisen. Det är krisens uppkomst, och den har fortplantat sig från USA över till Europa. Där är det viktigt att det blir få men effektiva regleringar som delvis följer av den så kallade de Larosière-rapporten som diskuterar väldigt mycket tillsynsfrågor.

Vi brukar tillföra behovet av transparens och öppenhet som en viktig grund för att lära mer om vad som är bra och vad som är dåliga krediter. Det är en lite annan instinkt än den som ibland har präglat banksystem om man ser det historiskt. Där har det ofta framställts som bra att det var lite hemligt, att man inte visste, och att banken alltid var solid. Sedan har vi lärt oss att det inte alltid har varit med sanningen överensstämmande. Brist på förtroende bygger väldigt ofta just på brist på genomlysningar så att man i grunden inte vet. Då blir det lättare att skapa spekulation.

Det handlar också om att hålla fast vid öppenhet, inre marknad och inte gå mot finansprotektionism eller falla för lockrop om nationellt tän- kande. Det är viktigt när det gäller både finanskrisen men också den ekonomiska recession vi upplever. Till det kommer att det säkerligen kommer att bli en diskussion om avvägningen och huruvida det behövs ytterligare åtgärder för att lösa finanskrisen per se. Det handlar om att ytterligare verka för att finanskrisen hävs kontra vad vi egentligen har möjlighet att göra med finanspolitiska stimulanser.

Där har redan koordinerats insatser som nu summeras till 3,3 procent av EU:s samlade budget. Det handlar i svenska kronor om nästan 4 400 miljarder. Det är astronomiska summor som kommer på plats till stöd för arbetslinjen och investeringar som är kloka men som delvis har det pro- blemet att givet att finanskrisen består är det ett mer trubbigt instrument än vad man annars skulle kunna hävda.

Det finns de som hävdar att det fortsatt är läge med ytterligare finans- politiska stimulanser medan vi i Europa, som jag också påpekade i min inledning, snarare är bekymrade över att det nu är ett växande antal län- der som har stora och till och med betydande budgetunderskott. Det

kommer i förlängningen också att sätta tryck på att korrigera i form av skattehöjningar och nedskärningar. Där hyser jag större hopp om att hålla ihop EU kring att vara mer aktsamt i finanspolitiken. Men det är tydligt att det kan bli mer av diskussioner när världen samlas kring detta.

Till sist tror jag att vi ska vara tydliga med att det är ett väldigt prekärt läge i delar av östra Europa. Det har vi redan sett i form av IMF-paket för Ungern och Lettland. Det pågår diskussioner med Rumänien. Det är flera sköra ekonomier som också är hårt drabbade av finansoron. Det kommer säkerligen att återkomma olika typer av diskussioner. Hur kan vi inom EU-systemet i sig, bilateralt eller med de gemensamma resurser som finns inom EU, vara till stöd för enskilda medlemsländer?

Om allt detta tror jag att vi både nu och till hösten kommer att fortsätta att diskutera. Men jag har gott hopp om att kunna hålla ihop EU i merparten av de synsätt som jag nu har redogjort för.

Det är viktigt att komma ihåg varifrån vi kommer när det gäller den gemensamma energimarknaden för det har varit en väldigt nationell syn på detta. Man räknar fram vad ett land behöver i energi för att klara uppvärmning och se till att olika företag har den energi de behöver. Sedan har i princip var och en av oss byggt ett energisystem för att matcha detta. Så har vi alla tänkt.

Vi har lärt oss att det är mycket klokare och grund för större försörjningstrygghet om vi kan ha en energiförsörjning som har en möjlighet att gå över gränser. Då behöver inte alla bygga stor kapacitet för den kallaste vinterdagen i januari en måndag när industrin drar i gång sina maskiner.

Man kan på det sättet klara sin försörjningstrygghet genom att exportera och importera över gränser. Ju fler länder man tar med, desto bättre balans blir det i energisystem och desto säkrare upplever vi också att det blir. Det är den process vi nu är inne i.

Vi firar precis ett märkesår med Finland. Det är 200 år sedan riksprängningen, som jag tror är det lite märkliga ord vi i Sverige har valt att kalla detta. I Finland har de lite andra ord för detta, kan jag nämna.

Det är i varje fall så att vi har kommit att bygga ihop våra energimarknader rätt mycket. Vår förhoppning är att vi kan gå ett steg vidare i detta. Det kommer att möjliggöras för den som har bäst förutsättningar för klimatsmarta lösningar, till exempel en stor andel förnybar energi eller goda förutsättningar för elproduktion.

Där tycker jag Sverige sticker ut på ett väldigt positivt sätt. Vi kommer säkert att i större utsträckning kunna exportera el i ett Europa som kommer att bli alltmer intresserat av det i ljuset av att man använder alltmer styrmedel som på ett riktigt sätt prissätter användningen av fossila bränslen, vilket jag hoppas ska bli följden av kommande avtal i Köpenhamn och av hur klimatpolitiken i Europa ställs in. Det är jag mycket positiv till. Det har vuxit fram väldigt snabbt som en stor fråga inom EU att vi också ska kunna gå vidare längs den vägen.

När det gäller det särskilda paket som har kommit fram som en del av en recovery plan har vi delvis haft lite diskussioner om finansiering. Man kan möjligen påpeka att allting i detta egentligen inte heller är en krispåktsåtgärd av det traditionella slaget, att det kan sägas agera mot den kris vi upplever. Det gör det inte mindre tydligt att mycket av detta ändå är önskvärt och efterfrågat från många olika länder.

Vi har känt att vi kan leva med den komposition det har fått. Det kommer bland annat att påverka oss när det gäller den nordisk-baltiska energiförsörjningen som finns med som en del av detta. Det är väl den synpunkt vi har.

Det kan tänkas att det blir vidare diskussioner på själva toppmötet av karaktären att ett land vill ha mer, och sällan vill ju någon ha mindre. Det är väl snarare så att det kan bli en innehållsdiskussion. Det vill jag säga till EU-nämnden. Men vår uppfattning är att det är väl komponerat såsom det nu ser ut.

Ska finansministern redogöra för detta med vår närvaro i G 20?

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru ordförande! Jag har haft förmånen att följa frågan om Sveriges G-representation under relativt lång tid i och med att jag har en bakgrund i de här frågorna från Riksbanken.

Bakgrunden är att vi har något som heter G 7. Det är de allra största länderna. Sverige har tillsammans med Schweiz, Belgien och Nederländerna varit representerat i det som var förstoringen av G 7 till G 10. När man lägger G 4 till G 7 blir det G 10, märkligt nog.

Den organisationen har haft sin styrka och sitt liv kring det som kallas för General Agreement to Borrow och NAB, som är den permanenta delen av utlåningsfunktionen i IMF. Vi har tagit rätt betydande delar av den utlåningen. Följaktligen har därför G 10 alltid haft en stark ställning i G-sammanhangen.

När IMF:s funktion försvann i den meningen, som ni väl vet, efter Asien- och Rysslandskrisen blev G 10 urvattnat. Den dåvarande svenska regeringen valde, när G 20 uppstod, att inte satsa på ett medlemskap i vare sig FSF eller G 20 utan att hålla fast vid G 10. Det var ett gemensamt förhållningssätt från Sveriges riksbank och Sveriges regering på basis av att man gjorde bedömningen att G 10 skulle stå sig. Det har i realiteten inte visat sig fungera. Man gjorde en kompromiss för åtta, nio år sedan där man tog bort statssekreterarfunktionen till G 10-mötena, och i praktiken har de därmed urholkats i sin funktion.

Varför har då G 20 bildats, varför ser det ut som det gör och varför är inte Sverige representerat? G 20 bildades därför att man i Asienkrisen hamnade i sitsen att G 7 sitter och diskuterar asiatiska länder som inte är närvarande. G 20 bildades för att man i Latinamerikakrisen sitter och diskuterar latinamerikanska länder som inte är representerade och närvarande.

Sverige har varit starkt pådrivande för reformer. Den tidigare regeringen gjorde ett omfattande arbete i det, och det har vi följt upp för att man ska förstärka representativiteten i IMFC, som är den demokratiska, strukturerade och beslutsförmåga motsvarigheten till G 20. G 20 och IMFC är i praktiken näst intill helt överlappande med undantag från två afrikanska länder, ytterligare ett asiatiskt och den nordisk-baltiska kretsen som då tillkommer.

Vår grundhållning i likhet med den förra regeringens grundhållning är att besluten bör ligga i IMFC. Det är helt enkelt så att i G 20 representeras hela Afrika, utan något som helst inflytande, från Sydafrika. Hela Latinamerika representeras av Brasilien och Argentina men utan något inflytande från de andra. Jag kan fortsätta runt världen i den turnén.

I det här fallet har de problemen blivit särskilt remarkabla. G 20 har igen visat varför vi bör hålla fast vid IMFC-strategin. Nu har man träffats i London. Jag var där för att vi hade ett informellt IMFC-möte som vi naturligtvis hade möjlighet att delta i.

På själva G 20-mötet har man pratat om kärnan i krisen, det vill säga Emerging Europe. Ukraina, Ungern, Island och Baltikum är de länder som kanske har drabbats hårdast, och inget av dem är representerat i G 20. Det är naturligtvis en otillständighet i grunden att de som är mest påverkade och mest drabbade inte har en möjlighet att sitta med vid bordet när besluten fattas.

Det är därför som det är vår grundstrategi. Jag har starkt stöttat Youssef Boutros-Ghali, IMFC-ordföranden, i hans ambition att ha det extra IMFC-mötet och att fokusera diskussionerna på IMFC snarare än på G 20.

Man ska komma ihåg att när Sverige valde bort G 20 var det delvis för att det finns en spegelbild till G 20 som är FSF, Financial Stability Forum. Där var Sverige representerat men inte som land. Stefan Ingves var representerad i en personlig egenskap i FSF. Han var ett eget land i sin personliga kompetens som den som väl kan de här frågorna bäst i världen. Det försvann när han återgick till att bli riksbankschef i Sverige. Det hade förmodligen inte varit möjligt för Sverige att komma in i FSF eftersom Sverige redan var representerat i FSF från början. Det har i dag ställt till det här problemet.

Vi kan naturligtvis föra olika resonemang om ett medlemskap i G 20. Jag bedömer det som helt uteslutet av det enkla skälet att Sverige är alldeles för litet. Det vore otillständigt, om jag får använda ett så starkt ord, av Sverige att söka ett eget medlemskap i G 20 – givet att vi i sådana fall skulle sitta där och representera hela den nordisk-baltiska gruppen. Det vore orimligt. Vi ska i sådana fall göra det i form av en valkrets där vi på ett demokratiskt och sjyst sätt har representation från Finland, Danmark och de baltiska länderna.

Vi ska inte bete oss som en del av de stora länderna gör. Det har aldrig varit aktuellt för Sverige att komma in som Holland och Spanien gjorde, det vill säga att de släpptes in på två av de franska stolarna. Den franske finansministern fick sätta sig där bak. I stället fick den holländske respektive den spanske finansministern vara med.

Vi kommer in på G 20 i form av Per Jansson. Han kommer att få möjlighet att delta som observatör på samma sätt som holländarna fick vid G 20 på stats- och regeringschefsmötet. Låt mig understryka att tåget för svenskt medlemskap i G 20 gick sannolikt för över tio år sedan. Ett framtida svenskt medlemskap i G 20 måste i sådana fall ske inom ramen för ett mycket bredare samarbete inom en nordisk-baltisk valkrets.

Jag delar personligen den förra regeringens uppfattning att vi inte vill ha ett starkt G 20. Vi vill ha ett starkt IMFC där alla länder är med, där det finns röstningsregler och där det finns en demokratisk representation. Den långa sångens mening är att jag tror att den hållning som den förra regeringen hade i dessa frågor i grunden var relativt klok. Vi arbetar utifrån samma utgångspunkter.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Per Jansson är statssekreterare i Finansdepartementet.

Får jag ställa en följdfråga om G 20? Visst är det så att EU:s ordförandeland, det vill säga snart Sverige, är representerat i den kapaciteten?

Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Det är korrekt.

Anf. 10 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Jag har några frågor om det östliga partnerskapet. Det är ett intressant initiativ som förhoppningsvis ska ge en god ekonomisk utveckling, stabilitet och goda relationer med ett antal länder som finns uppräknade i detta. Statsministern nämnde Medelhavsunionen och de tankarna. Det finns väl en del som är lika men också kanske en del som skiljer.

Det jag läser mig till i papperen handlar om att det kan finnas diskussioner om framtida medlemskap för ett och annat av länderna. Man pratar om Black Sea Synergy och så vidare. Mina korta frågor handlar om medlemskapsdiskussionen. Det kom en signal från ett av våra medlemsländer häromdagen att en fortsatt utvidgning kanske inte stod på agendan under den närmaste tiden utan att det var viktigt att EU konsoliderar sig. Jag skulle gärna vilja ha statsministerns syn på det.

När det gäller Black Sea Synergy är frågan vad ett annat land som ligger ovanför detta vatten tycker om våra initiativ med de östliga länderna och eventuella framtida medlemskap. Kan det ställa till bekymmer?

Den tredje frågan gäller Medelhavsunionen. Finns det någon skillnad i tankarna med det östliga partnerskapet kontra Medelhavsunionen? Jag var själv nere på ett möte där för en tid sedan. Det fanns många som hyllade Medelhavsunionen som en större fråga än EU. Det kändes lite konstigt att lyssna på sådana tongångar.

Anf. 11 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Fru ordförande! Jag tror att man är mer realist än pessimist om man är bekymrad för kopplingen mellan klimatförhandlingarna och den rådande finanskrisen. Det är naturligtvis betydligt enklare att göra åtaganden, både som målsättningar och åtgärder, om man har en god ekonomi och finanserna fungerar. Nu är det inte så i världen och i synnerhet inte i Europa. Vi ska nu in i klimatförhandlingar, och min fråga till statsministern är: Finns det en strategi för hur man hanterar detta?

Min uppfattning är att det borde finnas det så att man inte kommer i en situation där ambitionerna sänks utan kanske i stället diskuterar tidsplanen för åtgärderna och andra strategiska frågor för att inte tappa fart i diskussionen.

Anf. 12 JACOB JOHNSON (v):

Fru ordförande! Jag återkommer till frågan om EU:s position inför G 20-mötet. Förväntningarna och kraven har varit ganska stora i debatten mot bakgrund av den globala finanskrisen. Det har talats om en ny världsordning och en helt ny kapitalism etcetera. Jag anser också att det internationella finansiella systemet bör ändras i grunden men hoppas att det som sedan kommer ut inte är något annat än en ny kapitalism.

Den svenska positionen har framstått som ganska motsträvig till diskussionen om bättre reglering. Jag har viss förståelse för att G 20-mötet kanske inte är den bäst representativa samlingen. Men i sakfrågan undrar jag om regeringen är beredd att gå längre vad gäller översynen av IMF och Världsbanken, att översynen bör ledas av FN, att vi behöver ha annan röstvikt i IMF och Världsbanken utöver efter ekonomisk styrka som det står i rådsslutsatserna, att vi behöver ett system som lyfter fram utvecklingsländernas möjlighet att hävda sin rätt och att man ifrågasätter de lånekrav som IMF ställer och i stället tar upp lånekrav som handlar om mänskliga rättigheter, utveckling av miljö, demokrati etcetera.

Anf. 13 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag tackar statsministern för en bra föredragning inför detta viktiga EU-toppmöte. Statsministern slutade med att säga att det är viktigt att EU-toppmötet kan lämna tydliga besked angående klimatfrågan. Med anledning av det undrar jag hur statsministern anser att det kan vara rimligt att man på samma möte inte ger något besked inför klimatförhandlingarna om med hur stor andel, rent konkret, som EU är beredd att hjälpa fattiga länders klimatarbete. Just nu finns det bara en allmän formulering om att EU ska stå för sin rättmätiga del. Vad den rättmätiga delen är kan nog diskuteras.

Kommer statsministern att jobba för en betydligt tydligare skrivning så att man sträcker ut handen inför klimatförhandlingarna för att just få in alla länder i diskussionerna?

På toppmötet ska man också besluta om ett åtgärdsprogram där energisektorn ska få en massa pengar. Det kan säkert vara bra, men inte heller det stämmer riktigt med vad statsministern sade om att kortsiktiga åtgärder inte får stå i konflikt med långsiktiga hållbara åtgärder. Över 85 procent av energiprojekten baseras på fossilbränslebaserade investeringar. Mindre än 15 procent är förnybart. Det rimmar illa. Frågan är om statsministern kommer att lyfta upp en sådan diskussion eller ställa några krav på EU-toppmötet i de frågorna.

Min sista fråga, fru ordförande, gäller skatteparadisen som är en av punkterna på G 20-mötet. Statsministern talar om några skatteparadis. Plötsligt ska man inte agera mot samtliga skatteparadis utan tydligen välja ut några. Det verkar vara en ny strategi. Jag trodde att den svenska regeringens åsikt var att vi måste sätta hårt mot hårt mot alla skatteparadis och föra upp dessa frågor på riktigt hög nivå.

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Jag inleder på några av punkterna, och sedan får finansministern fylla i ett par.

Det östliga partnerskapet är en fördjupning av vår grannskapspolitik för sex utpekade länder öster om EU. Det är ett klokt sätt att skapa en fördjupad relation med länder som strävar efter att komma närmare Europeiska unionen och som görs – om man läser igenom det särskilda Annex II som det heter till förhandlingarna – via att tydligt markera vad som är Europeiska unionens värderingar och grund för att komma närmare i samarbete. Där nämns för oss viktiga saker som demokrati, rule of law – som inte alltid går lätt att översätta på ett bra sätt till svenska – respekt för mänskliga rättigheter, marknadsekonomi, hållbarhet och ett

gott styrelseskick. Det är klart att det är ett sätt att säga att vår medlemskapskrets och de som vill ha en relation till oss ska veta att detta är vad vi kräver i utbyte. Det blir därmed början på en process att föra dessa länder närmare dessa värderingar.

Vi har sett på nära håll hur detta faktiskt spelar roll och hur det ofta avgör vilken utveckling ett land som kanske inte har demokratiska traditioner, och där det inte alls är givet vilket utveckling det ska följa, får. Man lyssnar in vad EU kräver och därmed anträder en väg som man annars förmodligen inte skulle ha gjort. Det är vår förhoppning att detta också ska åstadkommas via det östliga partnerskapet.

Sverige är vänner av idén att EU ska kunna växa och brukar förorda det i samtal med andra medlemsländer som är mer skeptiska. Jag har inför EU-nämnden flera gånger angivit att det aldrig går att diskutera utvidgningen utan att skillnaderna i synsätt syns i dagens EU.

Jag noterade att man från tysk sida tycker att Kroatien kan komma med och att det sedan kan vara bra för ett tag. Möjligen kan man påpeka att det nästan per automatik blir så att det kommer att dröja ytterligare ett tag innan någon blir EU-medlem efter Kroatien. Det är inte heller färdigt med Kroatien. Det finns andra medlemsländer som har haft liknande synsätt.

Där kommer vi att fortsätta behöva föra vår argumentering för att det ska vara ytterligare perspektiv som öppnar till och med för medlemskap till slut för dem som möter de grundläggande Köpenhamnskriterierna. Vi har talat om hur man får bli medlem i denna klubb. Då har jag svårt att hävda att vissa länder trots att de möter villkoren inte ska få räknas in. Det måste vara vår utgångspunkt. Det är vårt sätt att driva detta gentemot andra. Vi ritar inte de kartor som en del andra mentalt försöker rita.

Det här är ett svensk-polskt initiativ. Utrikesministern har jobbat mycket med detta. Jag välkomnar mycket att det nu kan komma på plats. Det ligger väl i tiden, måste man säga, givet hur oroligt det är i en del av dessa länder.

Det ska nog inte jämföras med Medelhavsunionen som ju inte riktigt heller blev vad det först sades att det skulle bli och som just nu ligger något nedfryst. Jag har helt enkelt inte tankemässigt försökt jämföra dem, utan jag tycker att det östliga partnerskapet står på sina egna ben.

Vi för en diskussion om hur Medelhavsunionen kan komma upp i tempo igen. Där är syftet, vilket det har funnits god grund för, att ha bra relationer också till andra länder kring Medelhavet. Det har naturligtvis också ett värde i sig.

Att inte låta finanskrisen sänka klimatambitionerna är ett synsätt som vi för fram. Vi brukar också påpeka att det är en post-Kyotoprocess, alltså bortom 2012. Även om vi nu är djupt märkta av recession och finanskris hoppas vi att läget ska förbättras till tiden efter 2012. Det är dock väl så viktigt att man då har hunnit förbereda, ställa om ekonomin, använda styrmedel och göra sig redo för att nå de mål som i de flesta fall ska vara uppnådda redan 2020. Det är ett viktigt argument att använda.

Det är också viktigt att påpeka att en hel del av detta är, som det brukar heta, lågt hängande frukter som ger mycket tillbaka. Det är mycket kostnadseffektiva lösningar. Mycket handlar om att vi slösar med energi, inte har tillräcklig energieffektivitet och helt enkelt inte har jobbat tillräckligt konsekvent med att få in det förnybara. Det här är sådant som

oftast möter klimatambitioner och förbättrar försörjningstrygghet och det säkerhetspolitiska läget. Det är en lång rad frågor som kan kopplas till detta.

2008/09:26

18 mars

Kommer detta att vara möjligt? Jag har också till nämnden angivit att den politiska energi vi kände i frågan två tre år tillbaka i tiden är högst väsentligt förändrad i dag. Det går nog inte att beskriva det på något annat sätt. Det gör det så mycket viktigare att de länder som ligger långt fram och som driver på fortsätter att tala med hög och tydlig stämma så som Sverige och en krets av andra länder gör. Vi ska dock inte göra oss några illusioner om att det inte kommer att vara tufft och att det kommer att bli en lång rad förhandlingsrundor innan detta är på plats, förhoppningsvis då i Köpenhamn.

I ljuset av det kan jag koppla till Ulf Holms fråga om vi inte nu borde ange en summa eller ett åtagande. Det har funnits sådana diskussioner. Det är nu mars och det är tänkt man ska komma överens i december. Det kan vara klokt att försöka formera en EU-position gemensamt under svenskt ordförandeskap till hösten. Jag är dock ganska övertygad om att det, om allt vi nu skulle framställa från vår del av världen, skulle konstateras: Det var bra. Här kommer nya krav. Då kanske Ulf Holm säger: Ja, men det gör väl ingenting. Vi kan ta på oss ytterligare krav.

Problemet tycker vi då är att det möjligen också ursäktar att man från den andra sidan inte har en ambition att ta på sig att faktiskt göra någonting. Då menar jag kanske inte de allra fattigaste länderna. För där tycker jag också att det finns en poäng. Och vi har ofta från svensk utgångspunkt påpekat att det inte är små ö-nationer och länder med väldigt fattiga ekonomier som vi nu pratar om. Däremot gömmer ju sig tillsammans med dessa en lång rad utvecklade länder med betydande resurser och enorma utsläppsökningar. Detta ursäktar då att de inte tar på sig egna åtaganden.

Det skulle på något sätt tvinga in oss i en position där vi accepterar att det bara är EU och ytterligare ett fåtal länder som har att ge i en process där de aldrig behöver möta upp.

Det bekymrar mig, bland annat därför att det kommer att bli dyrt för europeiska och svenska skattebetalare. Om man inte tycker att det räcker som argument kan jag säga att det dessutom inte kommer att leda till en hållbar klimatlösning. Då får vi nämligen, så att säga, klimatsvar som kommer från en minoritet av länder som tillsammans står för en minoritet av utsläppen på jorden. De länder som står för de växande andelarna och till och med mycket stora andelar kommer i realiteten inte att föra någon bra klimatpolitik.

Det är detta vi riskerar om vi hamnar fel i det här förhandlingsspelet. Det är väl ett skäl till att vi inte går längre nu.

Det är inte samma sak som att säga att vi inte kommer att återkomma till detta. Vi kommer att behöva diskutera finansiering. Och vi kommer från svensk sida att hävda att det är bra om detta i större utsträckning utsträcks till de verkligt fattiga länderna i världen.

Ska finansministern återigen nämna något om G 20 och också något om detta med skatteparadis?

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag känner inte riktigt igen mig i Jacob Johnsons bild. Om vi tittar på IMF:s arbete det senaste halvåret ser vi att de kanske två tyngsta punkterna har varit hanteringen av Island respektive Lettland.

Det är två av de mer omfattande programmen som har gjorts, och det är väl alldeles uppenbart att Sverige har burit ett oproportionerligt stort ansvar när det gäller den delen av krishanteringen.

Sedan är naturligtvis det som sker i Ungern och det som nu håller på att växa fram kring Ukraina och Rumänien också viktiga saker. Men låt oss ändå påpeka att i den aktuella krishanteringen inom IMF har den nordisk-baltiska kretsen tagit ett oproportionerligt stort ansvar.

Varken när det gäller Ukraina, Ungern eller Rumänien förekommer det diskussioner om bilaterala bidrag, utan det handlar om en sann nordisk anda. Det är vi som har varit solidariska med våra grannländer i tuffa tider.

Vi har också varit väldigt tydliga och pådrivande inom EU för att tydliggöra att de nationella instrument som byggs upp för att säkra de nationella banksystemen inte får "ring-fencas", blockeras eller stängas av gentemot de dotterbolag eller filialer som man har i sina östra grannländer.

Vi har varit mycket tydliga mot Swedbank och S-E-Banken från vår sida, från Riksgäldens sida och från Riksbankens sida med att det inte är aktuellt att de stryper kreditgivningen till de länderna. Det handlar om det grundläggande ansvarstagandet. Det har vi även påpekat i olika europeiska sammanhang, att detta måste vara utgångspunkten.

Ni kan ju notera att amerikanerna nu i mycket upprörda tonarter väljer den exakt motsatta linjen. Man anser att det är orimligt att amerikanska skattepengar lämnar USA. Vår hållning är den motsatta, och vi anser att det är den rimliga.

Inom hela IMF-arbetet har vi varit pådrivande i kvotarbetet och i arbetet kring representativitet. Det handlar både om att försöka få in besluten i IMF och om att få beslutsformerna i IMF mer demokratiska och representativa.

Vår valkrets är den enda i IMF som är demokratisk i sitt funktions-sätt. Det är viktigt att påpeka.

När det sedan gäller regelverket känner jag faktiskt inte heller igen mig i den beskrivningen.

Vi har varit starkt pådrivande för att få fram ett regelverk kring bonusar och ersättningen i banksystemet, inte utifrån en allmän fördelningspolitisk diskussion utan utifrån att en tydlighet i regelverket, där man har koppling till långsiktig lönsamhet och risktagande och tillsyn av finansinspektionerna, är nödvändig för att säkra att inte den typen av ansvarslöshet och girighet, som det har handlat om, driver fram finansiella kriser.

Vi har naturligtvis sett det som en självklarhet att systemviktiga instruktioner ska vara underställda tillsyn.

Det är uppenbart att det är såväl private equity som hedgefonder som i många fall har agerat, och för den delen investmentbanker. De amerikanska investmentbankerna har gubevars inte varit underställda finansinspektionsreglering. Och det är i precis de sektorerna vi återigen har sett att problemen finns.

Däremot är vi inte ute efter att i allmänhet öka regelbördan, utan det är, så att säga, en prudential-reglering man ska ha av det här. Det handlar om att man har kapitaltäckning och att man redovisar och värderar på ett anständigt och sjyst sätt.

Det är samma sak när det gäller tillsyn. Vi har ju fått de Larosière-rapporten, och det kommer att ligga på oss att ro den i land under hösten. Det handlar naturligtvis om att skärpa den gemensamma tillsynen.

Den punkt som vi, framför allt statsministern på Europeiska rådet, har haft väldigt starka synpunkter på har varit i den motsatta riktningen. När vi hanterar bankkrisen säger vi att den första och mest hårdhänta saken att göra är att ta fram alla förluster och se till att redovisningen sköts korrekt. Ett ingångsvärde nu har varit att man i stället ska undergräva värderingsregler, och det har vi motsatt oss väldigt, väldigt starkt.

Vi behöver hårda regler, inte många regler. Vi behöver hårda regler som framtvingar en korrekt värdering. Att undergräva värderingsreglerna är fel väg att gå. Det är att gå bort från transparens och öppenhet.

När det gäller stimulanspaket är det faktiskt också viktigt att påpeka att vi är i en annan sits än de andra – det har ju varit den stora diskussionspunkten på G 20. Det är inte så att Keynes är okänd här – vi har gubevars vår egen Stockholmskola – men vi måste komma ihåg att det finns olika universum för olika delar av världen.

Letter, litauer, ungrare och många andra gör nu mycket stora åtstramningspaket. Den lettiska regeringen arbetar just nu med en mycket omfattande förstärkt åtstramning. Varför gör de det? Jo, det beror på att de räntedifferenser som man har är helt förödande.

Nu sitter amerikaner och engelsmän och driver fram jättelika stimulanspaket i sin egen ekonomi, som riskerar att fullständigt stjälpa de här nationerna.

Jag hade en lång diskussion med min sydafrikanska kollega om detta. Det var också den synpunkt som de framförde från den utvecklade världen på det här mötet. De som nu är kritiska till amerikanerna är inte i första hand Europa. Det är i första hand de utvecklade länderna. När USA säger dubbla stimulanspaketet kan jag nämligen berätta vad som händer med räntedifferenserna i Indonesien, i Lettland och i Afrika. Då knuffar man de länderna rätt över klippkanten.

Det är alltså en i vissa avseenden ansvarslös bankhantering i USA. Det är väl rätt att ha finanspolitisk stimulans. Men ineffektiva bankpaket där man belastar offentliga resurser på ett sätt som gör att man drar till sig all kredit i världen är inte rätt sätt att möta krisen. Priset för det får nämligen betalas av de länder som inte har trovärdigheten.

Sedan gällde det skatteparadisen. Jag såg att min schweiziska kollega kommenterade det i Financial Times efter G 20-mötet, där han hade gjort en del utfästelser. Vi ska nog inte ha någon alldeles för stor förhoppning om vad det betyder. I praktiken sade han ju att alla bilaterala skatteavtal i sådana fall ska omförhandlas. Så det har varit en del stora utfästelser här.

Det är väldigt bra att Liechtenstein och Schweiz och andra rör sig framåt. Men i praktiken förefaller det vara så att de tänker sig att gå via skatteavtalen.

Där har vår strategi varit – och vi är, i den nordiska kretsen, föregångslandet – att jobba med en del av skatteparadisen bilateralt och att få

med dem i de här avtalen, så att de själva upplever att det blir någonting som bidrar till att deras bristande trovärdighet förbättras lite grann.

Det har alltså skett ett stort framsteg. OECD redogjorde för det på IMFC-mötet. Men vi ska ha en realistisk föreställning om i vilken takt Schweiz, Liechtenstein och för den delen kanalöarna och de, så att säga, mer västindiska öarna kommer att bedriva det arbetet.

Jag tror att det realistiska är att vi kommer att få fortsätta att driva på, och framstegen kommer förmodligen att ligga mest i våra bilaterala skatteavtal. Nu har vi ju ett antal länder på väg där.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på en ny frågerunda som även den börjar även med Socialdemokraterna.

Anf. 17 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Den ekonomiska krisen har övergått till en jobbkris. Det kan vi inte minst mäta i det ökade antalet arbetslösa, och när arbetslösheten stiger blir klimatet hårdare på arbetsmarknaden.

Det är bra, tycker jag, att statsministern ska möta arbetsmarknadens parter före mötet. De kan nog också förmedla den oro som finns när det gäller osjyst konkurrens med lönedumpning och dumpning av arbetsmiljön som följd.

De domar som EG-rätten har fällt – jag tänker på Laval, Rüffert, Viking med flera – pekar på behovet av att politiskt nu verkligen peka ut en färdväg för rättvisa villkor på arbetsmarknaden, på den gemensamma arbetsmarknaden i EU.

Inte minst kan ni diskutera detta när ni ska diskutera framtiden för Lissabonstrategin. Jag vill därför fråga statsministern om han den här gången skulle vilja ta upp en diskussion om arbetstagarnas rättigheter i Europeiska unionen.

Anf. 18 PEDER WACHTMEISTER (m):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Jag ska gå tillbaka till finanskrisen.

När riksdagen fattar ett beslut om stödprogram eller stimulansprogram tror människor att det går i gång direkt. Så är det oavsett vilket parlament som fattar det beslutet.

Statsministern har själv använt siffran 4 400 miljarder. Om man slår ut det på 500 miljoner invånare i EU rör det sig om ungefär 9 000 kronor per person.

Det är inte så att alla är arbetslösa. Det är inte så att alla företag går dåligt, utan det kommer väldigt olika signaler. Finanskrisen är ett rörligt mål. Finansministern som är jägare vet att man måste ha rätt kaliber och rätt sving om man ska träffa.

Men det är också en balansgång att veta vad man ska göra. Då finns det krafter som säger att det skulle till ytterligare stimulansprogram och stödprogram. Men det finns kanske anledning att göra halvhalt och fundera på vad som har hänt.

Finansutskottet besökte Riksgälden i dag. De program som vi har antagit sjösätts nu successivt, kan man säga. Man ser inte effekterna av dem.

Anf. 19 STAFFAN DANIELSSON (c):

Jag har en fråga med bäring på det viktiga klimatmötet i Köpenhamn. Sverige har tagit täten i världen, skulle jag vilja säga, genom den färska klimatpropositionen. Det är en mycket stor satsning på förnybar energi, mindre utsläpp av växthusgaser och så vidare.

Som har sagts här samlar sig verkligen EU inför Köpenhamnsmötet. Sverige är pådrivande. Sverige har en väldigt viktig roll under det mötet, som ordförande i EU.

Det finns röster i Sverige som talar för att Sverige ska gå ännu längre, som säger att våra ambitioner och EU:s är för låga. Vi fick flygblad, när vi gick in här, av Svenska kyrkan. Svenska Naturskyddsföreningen är pådrivande och tycker att det är för lågt, trots den ekonomiska krisen, som ju försvårar det hela.

Det vore bra om statsministern lite kunde kommentera ambitionerna från EU inför det här mötet, hur de förhåller sig relativt situationen i världen, vad de betyder och hur statsministern ser på de röster som säger att han borde ha lyckats ännu bättre i Sverige och inom EU – de kommer från de ideella organisationerna och kanske även från delar av oppositionen.

Anf. 20 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag vill fortsätta diskussionen kring det östliga partnerskapet. Allra först vill jag säga att det är bra med ett ökat politiskt engagemang mellan EU och länderna i det östliga partnerskapet.

Sådant som ökade ambitioner för ökad handel, ökad rörlighet och ekonomiskt bistånd är förstås mycket positivt.

I flera av de länder som ingår i det östliga partnerskapet är situationen när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter allvarlig. Inte minst av det skälet behöver vi ha ökad kontakt. Men samtidigt måste vi mycket noggrant tänka över de relationer som EU kommer att ha med länderna.

I en alldeles färsk rapport från Freedom House som heter *Worst of the Worst*, världens mest repressiva samhällen, finns Vitryssland med. Och Vitryssland är ett av de länder som ska ingå i det östliga partnerskapet.

Vitryssland bedöms ligga bara en hårsman från den absoluta botten i världen beträffande politiska och civila rättigheter. Det finns tecken på att presidenten i Vitryssland är beredd att förbättra situationen i landet, men långt ifrån tillräckligt har skett. Det behövs kraftfulla lagstiftningsändringar innan EU ens kan överväga att Vitryssland skulle vara något annat än en svår diktatur.

I slutsatserna står det att det ska hållas möten mellan EU och statscheferna i partnerländerna vartannat år och mellan utrikesministrarna varje år. I maj ska det hållas ett toppmöte för att starta partnerskapet.

Utifrån dagens situation tror jag att vi sänder fel signal till omvärlden om vi låter Lukasjenko vara med vid majmötet. Det finns idéer som säger att om Vitryssland inte går Ryssland till mötes när det gäller Sydossetien och Abchasien skulle han kunna accepteras vid majmötet, och det tror jag vore ett stort misstag. Vi kan inte spela bort de mänskliga rättigheterna i landet av geopolitiska skäl.

Det är väldigt viktigt att det civila samhället och demokratiörelserna får inkluderas i partnerskapet. Till exempel tycker jag att det är viktigt att demokratiörelserna involveras vid toppmötena. De kanske till och med borde vara med. När det sker en kommunikation mellan EU och regeringarna i partnerländerna måste också demokratiörelserna involveras.

Nu kommer jag till min fråga, nämligen hur Sverige ser på Vitrysslands deltagande i partnerskapet. Hur ser regeringen på deltagandet i möten på högre politisk nivå och särskilt mötet i maj? På vilket sätt kommer demokratiörelsen att inkluderas?

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Christina Axelsson och jag brukar föra den här diskussionen på varje EU-nämndsmöte. Den här gången har jag samrått med de svenska arbetsmarknadsparterna, i måndags, och LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin framförde då LO:s ståndpunkter och oro kopplad till Laval och krav på öppnande av det så kallade utstationeringsdirektivet, vilket också har framförts bland nämndens socialdemokrater. På torsdag förmiddag ska jag träffa Europafackets ordförande, Wanja Lundby-Wedin. Jag räknar med att få höra liknande synpunkter även då.

Vår invändning är ju, som Christina Axelsson känner väl till, att vi är väldigt osäkra på om vi skulle åstadkomma det som är vårt syfte genom att öppna utstationeringsdirektivet. Detta direktiv styr alltså hur utstationerad personal från ett EU-land till ett annat ska fungera. Det glöms ibland bort, men det handlar om väldigt få i Sveriges fall. Det är väldigt få som är utstationerade i Sverige, och därför täcker detta en mycket liten del av den svenska arbetsmarknaden. Men icke desto mindre har idén varit att detta direktiv skulle kunna återspegla en del välkända svenska positioner.

Vår oro är helt enkelt att vi inte är säkra på att det som öppnas i kretsen av 27 EU-medlemsländer blir hundraprocentigt svenskt. Vi har väldigt många till stöd för vår uppfattning som säger att det hela kan komma att bli helt annorlunda än vi hade tänkt om vi öppnar detta direktiv, framför allt i ljuset av de analyser som visar att den svenska arbetsmarknadsmodellen i grunden inte är hotad. Det kommande Lissabonfördraget förstärker, inte försvagar, arbetstagares rättigheter. Vi har uppfattat det som att vår vilja att upprätthålla vår kollektivavtalsmodell inte löper risk att förändras eller att det blir mer av styrning genom lagstiftning, som är vanligare i andra europeiska länder.

Med samma ambition – att det är viktigt att Sverige får fortsätta ha sin kollektivavtalsmodell och att den är bättre än långtgående lagstiftning – kan man landa i lite olika ståndpunkter i fråga om öppnande av utstationeringsdirektivet. Det har jag framfört i dag. Det är skälet till att jag inte tar upp detta. Jag vill inte ta det initiativet eftersom jag tror att det kommer att landa snett. Det är det enkla svaret.

Detta med att vi nu ska ta en paus från de finanspolitiska stimulanserna ligger väldigt nära vad jag kommer att framföra. Vi är nu i ett läge där ett mycket stort antal länder har stora och växande budgetunderskott och där, som frågeställaren också påpekar, en hel del av träffsäkerheten i detta måste diskuteras. Det gäller i Europa såväl som i USA.

Det blir lätt så att man säger att nu är det kris och att man ska sätta ihop ett stimulanspaket, men stora delar av stimulanspaketet adresserar

inte ens de grundläggande problemen, utan det liknar, som finansministern skulle påpeka, en traditionell budgetrunda där alla försöker få med allting, som det brukar vara i en budgetförhandling. Det har vi sett drag av även i de finanspolitiska stimulanserna. En hel del åtgärder inte de ekonomiska problemen. En hel del ligger längre fram i tiden och kommer inte att påverka nu, mitt under krisens djupaste förlopp.

Ta bara det faktum att stora delar av Sveriges del av detta trädde i kraft vid årsskiftet. Jag vill påpeka att Sverige då är tidigt ute med att få fram en del av dessa insatser, som gör att man möter just där krisen är som djupast. I en hel del fall kommer det säkert senare.

Jag nämnde beloppet 3,3 procent av EU:s samlade budget. Både i Sverige och i andra länder beskrivs det ibland som att man måste sätta samman paket så fort det blir kris. Det är ungefär detsamma som att vi inte hade någon politik eller några ekonomiska system för att möta såmre tider i våra länder. Sanningen är ju att vi alla i våra utvecklade länder har så kallade automatiska stabilisatorer. Idén är att ekonomin till stor del ska vara självläkande och inte präglas av kortsiktighet och pakettänkande. Vår erfarenhet är att det blir mycket bättre när det möts av sådant som automatiskt verkar för att dämpa konjunktorens svängningar. Annars blir det ofta tidsförskjutningar, och åtgärden kommer vid fel tillfälle.

Dessa automatiska stabilisatorer är större i Sverige än i de flesta andra länder. Vi har ett mer utbyggt välfärdssystem och dessutom konjunkturkänsligare skatteinkomster. I vårt fall är en mycket stor del av våra stimuleringsåtgärder just detta att våra automatiska stabilisatorer träder in. Det finns all anledning att följa upp vad detta nu har givit för effekt, också i ljuset av att finanskrisens själva uppkomst i grunden inte är löst, vilket ytterligare försvagar en del av finanspolitiken.

Vi kommer definitivt att påpeka att det nu är dags att ta en paus eller reflektera över vad det har givit för effekter, att fortsätta ansträngningarna för att lösa upp finanskrisen och att dessutom ta på sig ansvaret för att formulera exit ur de mycket omfattande budgetproblemen som en mycket stor del av Europas ekonomier befinner sig i. Till det kan man lägga finansministerns synpunkt att stora ekonomiers enorma underskott dammsuger världens resurser på krediter. Jag har också hört detta från många utvecklingsländer. Man är djupt bekymrad över att det över huvud taget inte går att låna och finansiera underskott i stora delar av världen, för alla resurser binds i de stora underskotten i USA och i de stora europeiska ekonomierna.

Vad handlade Centerpartiets fråga om? Jag blev lite osäker.

Anf. 22 STAFFAN DANIELSSON (c):

Krav från Naturskyddsföreningen, Svenska kyrkan ...

Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Just det. Så var det: Klimatpolitiken.

EU har den mest långtgående målformuleringen i världen än så länge. Vi har sagt 20 procent. Vi ser i slutsatserna, vilket vi tycker är viktigt, att vi ånyo nämner tvågradersmålet, vilket en del andra inte är beredda att skriva under på, men som EU faktiskt tar med i sina officiella texter. Målet är att inte få en större ökning av temperaturen än två grader jämfört med förindustriella nivåer. Till det säger vi att det krävs 20 procent

2020. Vi är beredda att gå upp till 30 procent. Det nämns återigen i slutsatserna. Det finns ingen motsvarighet till detta i världen.

Sedan kan man skälla på Europa och tycka att vi ska gå ännu längre, men det är ändå ett konstaterande. Jag har träffat de australiska ledarna, som ju vann ett val på att ifrågasätta att man inte tillhörde Kyotokretsen, som inte har kommit längre än att man säger 5–15 procents reduktion. Då ligger man på mycket höga utsläppsnivåer.

President Obama, som vi förutsätter ska föra en annan linje, har sagt att han vill återföra utsläppen till 1990 års nivåer. Det är helt otillräckligt och inte i närheten av Europas åtagande. Det är förvisso också ett åtagande givet att USA har ökat sina utsläpp efter 1990 med ungefär 14 procentenheter, så det är inte helt innehållslöst, men det är otillräckligt. Vi talar om ett land med mycket stora per capita utsläpp. Jag skulle kunna fortsätta på det här sättet och tala om länder som har mycket starkt ökande utsläpp och helt otillräckliga klimatambitioner för att matcha detta.

I detta EU har några länder formulerat nationella mål. Mest långtgående och bäst i världen är Tyskland och Sverige, som har 40-procentiga nationella åtaganden. Tyskland är mycket duktigt och ligger långt framme när det gäller mycket av det förnybara, men i Tysklands fall har man högre per capita utsläpp som startpunkt. Sverige har kommit mycket långt och är mycket energieffektivt jämfört med många andra, men vi tar ändå på oss så här höga och stora krav.

Det är – jag har flera gånger påpekat detta – flera regeringar i följd som har lagt grund för denna politik. Det var en borgerlig regering som införde CO₂-skatten. En lång rad stödssystem och gröna certifikat infördes av den rödgröna tidigare majoriteten. Vi har därefter återigen höjt CO₂-skatterna under alliansregeringens tid. Vi har nu kommit med en överenskommelse som ytterligare förstärker klimatpolitikens verkan.

Det finns ingen annan som har detta breda och omfattande användande av styrningsmekanismer någonstans i världen, och jag har letat. Jag har tittat och följt detta, och jag har träffat och pratat med snart sagt alla världens ledare, så här vet jag vad jag pratar om.

Därför blir ibland diskussionen lite märklig när vi själva ska skälla på oss. Det är på något sätt som om vi inte stod upp och var stolta över det vi har gjort och över att vi faktiskt är ett exempel för många andra. Det leder också känslan fel, vi gör faktiskt en hel del. För mig är det olyckligt.

Jag tycker snarare att vi ska veta att vi har en hel del kvar att göra och att vi gärna kan träta om exakt hur metoderna för det ska se ut. Jag känner mig trygg i att Sverige är en förebild och ligger långt fram – kanske allra längst fram – när det gäller att driva på. Det var tydligt för några år sedan, och om jag ska se till stämningarna just nu kan jag säga att vi avviker lite från hur en del andra låter när det gäller klimatpolitiken. Det är väl bra att vi gör det.

Jag är samtidigt glad över att vi fortsatt håller kvar vid målformuleringarna från marstoppmötet 2007. De har överlevt trots ganska tuffa resonemang. Vi har inte urholkat våra målformuleringar. Vi håller kvar dem. Vi har haft en del diskussioner om medelfördelningen och om de förskjutningar som skedde på decembertoppmötet, men det har inte gjort att vi har ändrat våra målformuleringar. Detta är viktigt att säga.

När det gäller det östliga partnerskapet var jag noggrann med att säga att jag såg det som ett förrum, ett sätt att skapa en relation till länder som får en sorts karta att följa. I en del fall ligger de närmare detta, och i en del fall ligger de längre tillbaka. I Vitrysslands fall gäller det sistnämnda.

Detta är en strategi som bygger på att öppna upp och visa en väg, en möjlighet. Det förs ofta diskussioner om vad som är mest verkningsfullt. Är det att isolera, sanktionera och frysa ned relationer till ovälkomna regimer, eller ska man försöka visa någon sorts väg och någon sorts utveckling? Vi tror mer på det senare.

Det var just därför som jag påpekade att det finns en del synpunkter på hur man då ska förhålla sig. Om man inte fullföljer det kommer det att leda till reaktioner och diskussioner om att man inte är redo att vara med fullt ut och delta vid möten. Jag vet att det är precis sådana diskussioner som pågår när det gäller Lukasjenkos person. Vi har invändningar av det slag som Karin Granbom Ellison nämnde i vår syn på Vitryssland.

Jag försvarar ändå Vitrysslands plats här givet att vi hoppas att detta ska bli en metod att öppna upp. Frågeställaren nämnde bland annat de demokratiska krafterna i Vitryssland, som vi ju har omfattande kontakt med från svensk sida och inom respektive partier, också inom EU-systemet. Det är en viktig grund för något som vi hoppas ska ändra inriktningen på denna Europas sista diktatur, som Vitryssland ibland beskrivs som.

Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Det är ju roligt att man kan göra någon glad, men om statsministern i stället för att hänflina hade lyssnat på vad jag sade skulle han ha hört att jag inte frågade något om utstationeringsdirektivet. Jag frågade med anledning av framtidsdiskussionen om Lissabonstrategin, vikten av att politiskt peka ut en färdväg för rättvisa villkor på EU:s gemensamma arbetsmarknad och med tanke på den jobbkris vi nu befinner oss i om statsministern den här gången skulle vilja ta upp en diskussion om arbetstagarnas rättigheter vid detta tillfälle. Så löd min fråga. Det var ingenting om utstationeringsdirektivet, som statsministern svarade på. Om statsministern svarar ska jag skratta.

Anf. 25 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Fru ordförande! Min fråga gäller Mellanösternkonflikten. Vi vill gärna se en lite högre temperatur när det gäller fredsprocessen. Min fråga är alltså vad som händer där. Är den nya administrationen i USA så att säga på gång med att kunna ta initiativ?

Vi vet också att en regeringsbildning har pågått i Israel. Min fråga är: Påverkas den processen av världssamfundet – att man påminner om sina förväntningar på den nya regeringen – eller är man artig nog och bara låter det ske och väntar? Det skulle kanske vara klokt att då och då ganska tydligt påminna om världssamfundets förväntningar på den nya regeringen.

Anf. 26 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill återkomma till jobbkrisen och de åtgärder som kan diskuteras i EU för att motverka den och undrar om statsministern är beredd att lyfta fram vikten av att upprätthålla sysselsättningen inom den offentliga sek-

torn – inom utbildning och vård och inom alla välfärdstjänster som är så viktiga för social rättvisa men som också är ett kostnadseffektivt sätt att upprätthålla sysselsättningen. Frågan är alltså om statsministern tänker lyfta fram det.

Jag hörde att statsministern talade om vikten av full sysselsättning. Det gläder mig, för det är Vänsterpartiets övergripande mål för den ekonomiska politiken. Men när man läser rådslutsatserna ser man att det talas om tillfälliga åtgärder för att nå ökad sysselsättning. Vi hade ju inte full sysselsättning i EU före krisen. Därför undrar jag hur man ska se på skrivningen om ”tillfälliga” insatser. Vi måste ha *permanent*a insatser för att skapa full sysselsättning.

Anf. 27 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Först vill jag tacka statsministern. Men jag tycker att förhandlingsupplägget är anmärkningsvärt. Skyddet för det svenska ordförandeskapet tycks vara viktigare än själva förhandlingen inför klimatmötet, så det är för tidigt att nu lägga fram förslag. Andra kan ju då komma med större krav längre fram.

Vi har en situation där ingen lägger fram några krav – framför allt inte EU. Det finns förslag från Norge, Mexiko och så vidare. Men EU tar inte tag i något av de förslagen eller säger någonting, utan man har en allmän formulering om att EU ska ta sin rättmätiga del av detta.

På statsministern låter det som att om ingen annan gör någonting ska minsann inte heller EU göra eller säga någonting, utan vi ska vänta till sista kvällen i Köpenhamn och då kanske pressa igenom någonting. Då ska det vara under det svenska ordförandeskapet. Det tycks vara viktigare än att i själva sakfrågan komma framåt. Jag beklagar det synsättet. Jag menar att EU nu har chansen att ta ytterligare ett steg i klimatförhandlingarna och att ta initiativ.

Statsministern svarade inte heller på frågan om fördelningen i återhämtningsplanen – om det är rimligt att med tanke på klimatfrågan och de fina ord som statsministern uttrycker om svensk klimatpolitik göra satsningar när det är 85 procents bränsleberoende och mindre än 15 procent är förnybara energikällor. Jag kan tycka att det är en väldigt dålig fördelning.

Till finansministern vill jag bara säga att jag tycker att det är jättebra att finansministern lyfter fram bonusfrågorna. Men han bör kanske också vända sig till näringsministern och ta diskussionen här i Sverige så att det blir samma åsikter från regeringen.

Slutligen gäller det Lissabonfördraget. Man ska få information från Irland om detta. Jag skulle önska att statsministern då lyfte fram vikten av att vi före EU-parlamentsvalet får information om de juridiska undantagen därför att det är viktigt att vi i EU-parlamentsvalet kan ha en diskussion om hur färdvägen för EU kan bli. Där spelar undantagen en mycket viktig roll.

Risken finns att alla de här diskussionerna kommer först efter EU-parlamentsvalet. Då blir det verkligen som att EU försöker mörka för befolkningen vart man är på väg. Det skulle vara väldigt olyckligt med tanke på det demokratiska underskott som EU redan har.

Fru ordförande! Det tjeckiska ordförandeskapet tänker ha ytterligare ett toppmöte, den 7 maj, som är tänkt att vara ett jobbtoppmöte för sysselsättningsfrågor. Där kan man rimligen också föra en diskussion om arbetsmarknadens funktionssätt och om hur arbetstagare påverkas. Det är viktigt att försöka följa att man också förbereder sig i de frågor som toppmöten ska handla om. Mötet den 7 maj är just tänkt att vara ett sysselsättningstoppmöte – säkert också med andra aspekter.

Skälet till att jag nämnde utstationeringsdirektivet är att det när man pratar om EU:s gemensamma arbetsmarknad trots allt väldigt ofta är det direktivet som man hänför till eftersom det har den speciella karaktären att det mer handlar om gränsöverskridande arbetskraftsrörelser. Annars är ju problemet inte så stort givet att vi har våra olika nationella system, som lite grann avviker från varandra när det gäller hur arbetstagarrättigheter ser ut både i lagstiftning och i, som i Sveriges fall, den svenska kollektivavtalsmodellen. I den delen lär det komma upp.

De möten jag nämnt – både mötet i måndags med arbetsmarknadens parter och det möte jag ska ha på torsdag – ger också möjligheter för dessa frågor att komma upp. Jag har även träffat socialistgruppens ledning inför det svenska ordförandeskapet. De har påpekat för mig att det finns en stor social oro i Europa kopplad till risken för arbetslöshet. De tycker att det är viktigt att jag som kommande ordförande också markerar att jag förstår den oron. Jag vill inte ge sken av annat än att vi i olika sammanhang pratar en hel del om detta. Det kommer, som sagt, säkert upp även på det kommande toppmötet.

Jag tänkte att utrikesministern får svara på frågan om den israeliska regeringen, men jag ska säga några ord om det som Jacob Johnson frågade om. Ja, vi är mer överens än Jacob Johnson kanske tror när det gäller detta med att ifrågasätta tilltron till det tillfälliga och att snarare förorda det som är långsiktigt riktigt. Det är en synpunkt som vi också har haft.

Det här med tillfälligt i politiken är väldigt ofta sedan inte sant därför att det tillfälliga blir permanent. Alla känner nog igen att det man gjorde för ett tag sedan inte går att ta bort. Vi har väldigt många saker här i Sverige som börjat som någonting tillfälligt men sedan blivit permanentat. Därför är det mer riktigt att försöka ha utgångspunkten att göra det som är långsiktigt rätt – att lägga rätt grund för en sysselsättningsökning, oavsett konjunktur, och att också hålla uppe den politiken genom sämre faser. Jag delar alltså den uppfattningen. Det är en synpunkt som vi har haft; det bör man komma ihåg.

Jag ska också säga att det när det gäller detta med recovery plan och den diskussion vi haft bland annat även har gällt arbetsmarknadspolitiska frågor. Där har Sverige varit pådrivande och bland annat påpekat det som här nämnts, att det är intressant att till exempel ställa sig frågan hur finansieringen av offentliga tjänster ser ut. Att säkerställa att sysselsättningen i offentlig sektor inte onödigtvis går ned under den här krisen är en viktig aspekt som vi tittar på. Även om väldigt mycket när det gäller varslen och arbetslösheten uppstår i den privata sektorn kan det få den spridningseffekten.

Ibland är det mer verkningsfullt att se till att kommuner och landsting har sin finansiering. En del av de näringspolitiska förslag som ibland

kommer fram är mycket trubbiga och ger inte alls de sysselsättningseffekter som ibland beskrivs till exempel.

Vid sidan av det har vi också väldigt mycket diskuterat infrastruktur och forskningsinsatser. Vi har delvis försökt beskriva hur vi har resonerat för att i möjligaste mån dämpa, mildra, de negativa effekterna av den ekonomiska nedgången.

Detta med att inte nu finalisera en siffra – det var det jag sade, Ulf Holm, inte att vi inte skulle kunna ha några resonemang – och färdigställa en stor klumpsumma har det varit en diskussion om. Däremot kommer vi säkert att föra diskussioner om olika länders förslag och om möjliga finansieringslösningar. Ska det gå över budget? Ska det kopplas till utsläppshandel? Finns det någon annan grund för finansieringen? Det är viktigt att förbereda sig och att föra de diskussionerna.

Återigen vill jag dock påpeka att det finns en motpart här som gärna vill se dessa resurser. Flera av dessa länder hävdar att de ska få dem utan att det ska ske en följdkontroll och utan några synpunkter. Det för oss in på erfarenheterna av hur det går med biståndsfinansiering där man inte har någon uppföljning.

Vi har ju exempel i vår svenska historia på att vi hittat biståndsmedel som har finansierat diktaturer, som i princip alltså har finansierat lyxliv hos ledningar för diktaturer, snarare än att de gått till utvecklingsprojekt så som det har beskrivits hemma för svenska skattebetalare. Det är en brist som riskerar att uppstå i ett läge där man inte ställer krav på kontroll. Det är därför jag säger att det nu inte bara är att ställa ut resurser och säga: EU tar på sig ansvaret. Vi ger er pengarna.

I stället har vi synpunkter på att dessa pengar kommer till nytta, kostnadseffektivt, och verkligen förbättrar klimatförutsättningarna. Det är, som sagt, en förhandling som väntar. I delar av detta kommer det att vara mycket tufft. Jag försvarar definitivt att det inte är färdigt eller ens klokt att göra allt det just nu.

Också när det gäller återhämtningsplanen har vi påpekat detta. Det återspeglar – jag har nu sagt det väldigt många gånger – att det inte är så att alla länder i Europa är helt inställda på att bara följa klimatambitioner. Väldigt många för snarare ett resonemang om vikten av att transportera fossila bränslen. En hel del av de infrastrukturprojekt som förs fram och som det är möjligt att i närtid få på plats, vilket var en grund för vad man ska sätta in i en sådan här återhämtningsplan, har handlat om just detta.

Det är därför som jag redan i min inledande beskrivning sade att vi hela tiden betonar att det borde vara mer förnybart och att det borde kopplas ihop med mycket större krav på energieffektivisering. Vi är inte ensamma om att säga detta, utan det sägs också från andra länders sida. Men det är en helt riktig ståndpunkt, tycker jag. Det här är något som vi har framfört och haft synpunkter på.

Andra länder, vill jag säga, är missnöjda med att paketet är alldeles för litet, att det borde ha varit mycket större och borde ha innehållit ännu fler projekt av det här slaget. Som det ofta blir i EU har det då kommit till en sådan här kompromiss. Där tycker jag att det kan finnas visst fog för den kritik som Ulf Holm framför. Vi har, som sagt, framfört liknande synpunkter.

När det gäller Irland vet vi vad som eftersträvas. Man har efterfrågat att systemet med en kommissionär per land behålls. Det har lagts en

grund för det via decembertoppmötets slutsatser. Man vill också ha så kallade legala garantier som inte ska leda till tilläggsprotokoll eller till ett behov av en ny ratificeringsrunda men som ska ge legal verkan på Irland när det gäller tre punkter. Det handlar då om respekt för skattesystem, respekt för sociala frågor – det vill säga abortfrågan – och respekt för den irländska neutraliteten.

Det är alltså mer fråga om hur juristerna ska utforma detta än om att det skulle vara politiskt dunkelt kring vad det handlar om. Vi vet precis vad det handlar om. Det är just det jag nyss nämnde. Sedan ska det bara, som sagt, utformas och avskärmats så att det handlar om Irland, inte övriga Europa. Det finns nämligen en väldigt bred samsyn kring att vi inte vill ha nya långa ratificeringsrundor, utan nu vill vi få Lissabonfördraget på plats. Jag vet att Miljöpartiet här har en annan uppfattning. Men den majoritetsuppfattning som finns är trots allt att EU blir bättre och fungerar bättre av att Lissabonfördraget kommer på plats.

Jag hoppas att det presenteras när detta är klart. Exakt när det är klart vet inte jag. Vi har snarare legat på och sagt att det är väldigt viktigt att det tjeckiska ordförandeskapet så skyndsamt som möjligt får detta på plats. Det är naturligtvis någonting som livligt diskuteras på Irland. Det är först efter det som man har sagt sig vara villig att indikera när en möjlig folkomröstning kan komma i fråga. Exakt när det är färdigt vet jag alltså inte.

Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Kort om Mellanöstern: I formell mening är det så att den frågan inte står med och inte kommer att behandlas på mötet nu på torsdag och fredag. Men den är självfallet minst sagt levande i alla fall. Vi kommer att diskutera den på det informella utrikesministermötet kommande helg. Sedan tror jag att det är en relativt hygglig prognos att frågan kommer att spela en rätt betydande roll när stats- och regeringscheferna träffar president Obama på toppmötet mellan USA och EU i Prag den 5 april.

Lite av vänteläge är det ju, med anledning av att den israeliska regeringsbildningen fortfarande är pågående, även om jag tror att den kommer till ett avslut inom en mycket nära framtid.

Det vi har sagt med viss tydlighet, om än icke formellt på papper, är att vi rimligtvis förväntar oss av en ny israelisk regering att den respekterar tidigare åtaganden. Det förväntar vi oss normalt. Vi förväntar oss att en ny israelisk regering är inriktad på att fortsätta arbetet på en tvåstatslösning, att man erkänner också palestiniernas rätt till en egen stat och att detta är den grund på vilken vi måste gå vidare.

I dessa frågor har vi en nära och mycket god dialog med den nya amerikanska administrationen. Vi hade en överläggning med utrikesminister Clinton för ungefär tio dagar sedan som bland annat handlade om detta. Där har vi noterat en mycket betydande samsyn och i och för sig också en kontinuitet i förhållande till den linje som gällde under den tidigare amerikanska administrationen.

Men vi väntar lite. Vi avvaktar också när det gäller motsvarande diskussion om regeringsfrågor som sker på den palestinska sidan.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Nu har jag fem ledamöter anmällda på talarlistan, men tyvärr har tiden sprungit ifrån oss och vi måste börja avrunda.

Jag vill tacka statsministern med flera för informationen och svaren på frågorna.

Jag avrundar samrådet med att sammanfatta dess resultat. Då tittar jag lite på v och mp, för jag undrade just om vi verkligen är överens eller om det finns några avvikande meningar. Jag ser huvudskakningarna. Då noterar jag tyvärr de markeringarna från v och mp.

Jag finner alltså sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande meningar från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Innan jag formellt avslutar sammanträdet vill jag också tacka inte bara ledamöterna utan även er andra som har tittat och lyssnat. Jag vill påminna samtliga om att på tisdag den 24 mars kl. 13.30 kommer statsministern tillbaka och återrappporterar i riksdagens kammare från Europeiska rådets möte. Välkomna att följa även det, både ledamöter och åhörare!

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	2
Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	5
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 5 STAFFAN DANIELSSON (c).....	5
Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	6
Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m).....	8
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	10
Anf. 10 CHRISTER WINBÄCK (fp).....	10
Anf. 11 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	10
Anf. 12 JACOB JOHNSON (v)	10
Anf. 13 ULF HOLM (mp).....	11
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	11
Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m).....	14
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 17 CHRISTINA AXELSSON (s).....	16
Anf. 18 PEDER WACHTMEISTER (m).....	16
Anf. 19 STAFFAN DANIELSSON (c).....	17
Anf. 20 KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	17
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	18
Anf. 22 STAFFAN DANIELSSON (c).....	19
Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	19
Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s).....	21
Anf. 25 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	21
Anf. 26 JACOB JOHNSON (v)	21
Anf. 27 ULF HOLM (mp).....	22
Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	23
Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	25
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	26